

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOS JORNAL LITHUANO ECHO.

6-i metai

Brazilija — São Paulo, 1935 m. April—Bala... 13 d.

Nr. 15 (250)

Anglijos, Francuzijos pasitarimai su Mussolini

Rio de Janėiro ūkininkai vyksta į S. Paulo

Daugybė žemės ūkio darbininkų iš Rio de Janeiro estado vyksta į S. Paulo estadą žemės ūkio darbams. S. Paulo estade yra trukumas darbininkų fazendose, iš užsienių nebeatvažiuoja, tai gabenami jie iš kitų estadų.

Armando de Salles Oliveira išrinktas S. Paulo prezidentu

Balandžio 10 dieną pirmas S. Paulo estado atstovų Rūmų posėdis, kuriame dalyvavo visi išrinkti atstovai pereinamais metais spalio m. Pirmame posėdyje buvo renkamas estado prezidentas. Kadangi konstitucionalistų partija dauguma atstovų turi estade parlamente, tai jų pastatytas kandidatas dr. Armando Salles de Oliveira tapo išrinktas S. Paulo estado prezidentu, kuris balandžio 11 d. iškilmingai užėmė šią vietą. Šioji diena buvo paskelbta net nedarbo diena. Visos prekybinės įstaigos nuo pušaudienio buvo uždarytos.

Armando de Salles Oliveira yra senos demokratų part. persiorganizavusių ir Konstitucionalistų partiją narys. Pereinamais metais spalio m. nominacijose jis laimėjo daugumą balsų ir šiemet liko išrinktas prezidentu.

Matto Grosse pradėjo siaus ir plėšikiai.

Matto Grosso estade paskutiniu laiku pradėjo siausti didelės ir organizuotos plėšikų gaujos, kurios apsiginklavę užpuolė ir plėšia gyventojus. Vietos vyriausybė kreipėsi į karo ministerį prašydama patarimo, kaip kovoti plėšikams, nes esą jų yra tiek daug, kad jiems kovoti reikia kariuomenės, nes policija prieš juos be jėgė.

Advokatai užsiima ir tokioo bizniu.

Vienas Rio de Janeiro advokatas sumanė padaryti pelningesnį biznį, negu advokatura. Jis surado tokių žmonių, kuriems parėdavė gerą sklypą žemės visai svetimos ir už tą žemę paėmė 10.000\$. Kuomet pirkėjai sužinojo, kad toji žemė priklausė kitam savininkui, užvedė advokatui Adhelbar de Araujo bylą.

Goeringas apsivedė ne su arijone.

Vokietijoje Hitleris draudžia grynakraujams vokiečiams vesti moteris ne arijones — ne gyno kraujo vokiečiai. Jei kur tik sužino, kad susituokė grynakraujis su negryna krauja, tokios baudžia ir didesniai pašepimui varinėja gatvėmis. Bet balandžio 9 d. apsidavė Hitlerio ministeris Goeringas su teatro artistu Sonnemann, kurios gyslose, sakoma teka semitų kraujas. Prieš Hitlerio įsigalėjimą Vokietijoje, Frankfurto mieste buvo net gatvės pavadinimas Sonnemann vardu. Bet Hitleris, nekeisdamas žydų, liepė tą gatvę pakeist kitu pavadinimu. Taigi, Sonnemann pavardė yra žydiška, bet Goeringo žmoa sako, kad ji nežydė. O Goeringas nieko

Dancigo rinkimai praėjo

NUOJAS KLAIPĖDOS KRASTO GUBERNATORIUS KURIAUSKAS

Nauji pasitarimai didžiuju valstybiu Europos padėtimi

Po pasitarimų didžiųjų Europos valstybių Londone, Paryžiuje, Berlyne, Maskvoje, Varšuvoje ir Pragoje, Italijos diktatorius Mussolini pasikvietė Londono ir Paryžiaus diplomatus pas save, kad po minėtų pasitarimų, aptartų bendrą Europos padėtį ir apsaugotų taiką Europoje. Londono ir Paryžiaus vyriausybė galybos pakviestas į konferenciją Italijon į Stresa miestą. Pasitarimai prasidėjo balandžio 11 dieną. Atvykus francūzų ir angliu ministeriams į Stresą, žmonės sutiko juos su šauksmais: «Viva Italijos, Anglijos ir Francūzijos vienybė!»

Miestukas buvo papuoštas visų trijų valstybių vėliavomis. Apie šiu diplomatu pasitarimą rašo visa Europos spauda. Italijos laikraščiai pažymi, kad po Strase konferencijos turi sprasti tie, kurie geidžia karo, kad iš Strese karas nekils. Vadinasi, Italija Francūzija ir Anglija stovės Europos taikos sargyboje. Kokie šiu pasitarimų vaisiai bus bedrame Europos politikos lauke, kol kas neaiškū. Ypatingai dėl Vokietijos ir Lenkijos griežto atsakymo bendrauti su kitomis valstybėmis, kad užtikrinti taiką Europoje bijoma.

Hitlerininkai Danzige negavo, ko tikėjosi

Pereitą sekmadienį laisvame Dancigo mieste įvyko seimelio atstovų rinkimai. Hitlerininkai varė smarkią propagandą ir tikėjosi laimėti net 75% balsuotojų, kad paskiau pakeistų Dancigo konstituciją palankia naciams. Kur hitlerininkai negalėjo priveikti propogandos žodžiu, vartojo smurtą, ir tikrai manė, kad Dancigas absoliučią balsu daugumą balsuos už

nacių partiją. Bet išėjo ne taip, kaip jie laukė. Tiesa, jie surinko 60% balsuotojų, bet konstitucijos pakeisti negalės. Daug hitlerininkų važiavo Danzige balsuoti iš Vovietijos. Balsavimo rezultatai tokie: naciai — 139,043; socialdemokr.—37,015; katlikų centr.—31,525 vokiečių taut. — 9,691; lenkai — 8,310. Tokiu rezultatu naciai visai nesitikėjo.

Nauja Klaipėdos krasto vyriausybė. Navakas atstatydintas

Iš Kauno pranešama, kad sarišy su paskutiniaisiais įvykiais dėl Klaipėdos krašto, liko atstatydintas krašto gubernatorius dr. Navakas. Prieš tai jis buvo išėjęs atostogų ir buvo galima spėti, kad jau į savo vietą nebegrįž. Nauju Klaipėdos krašto gubernatorium paskirtas Kurkauskas, buvęs žemės ūkio rūmų valdybos pirmininkas ir kuris prieš paskirimą gubernatorium, buvo vyriausybės skirtas lietu-

viškos NRA direktorium, kainų tvarkytoju.

Šiomis dienomis Lietuvos vyriausybė, per savo atstovą Berlyne, Jurgį Šaulį, įteikė Vokietijos vyriausybei protesto notą prieš vokiečių propagandą prieš Lietuvą per spaudą ir slaptas radio stotis, kurios yra įrengtos Tilžės apylinkėse, ir prieš persekiojamą lietuvių gyvenančių Prūsiose.

nesako, nes kas gali jam uždrausti vesti nors ir žydę. Jo vestuvėse dalyvavo visi aukštieji svačiai ir užsienių diplomatai, neišskiriant ir bolševikų. Ir visi linkėjo Goeringui ilgo gyvenimo.

Antroji Pabaltijos kraštų konferencija.

Iš Kauno pranešama, kad nutarta susaukti antrąją Pabaltijos kraštų konferenciją. Konferencija nutarta šaukti gegužės mėn. 8 d. Kaune. Konferencijoje dalyvaus Lietuva, Latvija ir Estija.

Konstitucinė vyriausybė

Visose Brazilijos estadose įveda

ma Konstitucinės vyriausybės. Estadų parlamentų atstovai renka estadų prezidentus. Kaikuriuose estaduose įvyksta net konfliktų tarp pozicijos ir opozicijos partijų atstovų. Pažymėtina Perá estadas, kur turėjo įsikūsti net federalinė vyriausybė. S. Paulo estade konstitucinės vyriausybės perėmimas valdžios praėjo be jokių incidentų, priešingai — naują vyriausybę ir estado prezidentą S. Paulo sutiko entuziastiškai.

Medvilnės paroda

Balandžio 23 d. S. Paulyje, ant Agua Branca, įvyks medvilnės paroda. Bus išstatyta geriausi medvilnės išauginti pavyzdžiai São Paulo estade.

Hitleris skolina bolševikams 200 mil. markių

Sovietu Rusijos atstovai užbaigė derybas su Hitlerio atstovais ir pasirašė prekybos sutartį. Pagal sutartį, Vokietija duoda bolševikams 200,000,000 markių paskolą penkiems metams, o bolševikai pasižada pirkti pas vokiečius reikalingas jiems prekes, ypač visokias mašinas.

Stambūs jap nų pirkliai jį pramonininkai atvyksta Brazilijon

Šiomis dienomis iš Japonijos išvyko stambiausiu Japonijos prekybos ir pramonės firmu 6 atstovai, kurie vyksta į Braziliją prekybos reikalais. Brazilijos vyriausybė irgi sudarė komisiją, kurį turės priimti japonu atstovus ir sū jais vesti derybas.

Lietuvos atsakymai Anglijai, Francūzijai Italijai ir Vokiotijai

Anglija, Italija ir Francūzija pasiuntė Lietuvai, kovo 13 d. notą dėl Klaipėdos krašto statuto laužymo. Lietuva šiomis dienomis į minėtu valstybiu notą davė atsakymą. Taipgi Lietuvos vyriausybė pasiuntė atsakymą ir į vokiečių protesto notą prieš Lietuvą, kurią vokiečiai prisiuntė Lietuvai sarišy su Lietuvoje įvykusiu demonstracija prieš Vokietiją.

Goebelsso nepašovė, sako vokiečiai

Užsienyje pasklydo gandai, kad tapo pašautas Vokietijos propagandos ministeris Goebelsas, kuomet jįsai buvo nuvykęs laisvan Dancigo miestan. Bet Vokietijos spauda šiuos gaudus užginčijo ir sako, kad Goebelsas sveikas sugžijo Berlynan.

Meksikoj streikuoja darbininkai

Meksikoj, Polbla mieste, sustreika o darbininkai. Darbdaviai streikuojančiu darbininku reikalavimu nenori pildyti. Dėl šito 142 darbininku sindikatai visoj Meksikoj paskelbė, kad jei streikuojančiu Poebla darbininku reikalavimai nebūs priimti dėmėsin, tai jie irgi paskelbs streiką.

Darbininkai i Malharia

REIKALINGA geri darbininkai i Malharia prie mašinos «RECTELINEAS». Kreiptis rua Josė Paulino, 63.

Pasto Dėzutė

P. Siniauskas, J. Galvonas, J. Višomirskis, K. Taujanskis, D. Jurgutis, V. Stražnikas, V. Guiga, J. Grudzinskas, J. Dzidis, A. Dulius, S. Grigaitis, V. Nemekštis, A. Klimavičius, J. Borisovas, P. Gudaitis, J. Bendoraitis, J. Girckas, J. Polgrimas, J. Kalina, P. Mockeivičius, J. Jakutis, I. Stankevičius, M. Lekaiviūtė, T. Katinas, J. Rimkevičius (laikr.) ir S. Narušis (laikr.).

Apžvalga

S. Rusijos padėtis gerėja

Knyga "Pasaulio Lietuviai"

"L. Aidas Br." redakcija gavo knygą "Pasaulio Lietuviai". Šios knygos vardas lietuviams yra jau girdėtas, nes ją išleisti senai rengėsi ir apie ją buvo daug rašoma laikraščiuose ir toji knyga be galo buvo giriamą ir persama išsviama. Knyga jau išleista ir dabar galima dėl tos knygos šis tas išsitariti.

Knyga "Pasaulio Lietuviai" išleido Draugija Užsienio Lietuviams Remti. Redagavo Petras Ruseckas. Pati knyga, techniniu atžvilgiu, primesti nieko negalima. Didelis formatas, 363 puslapiai, spauda švari, kelios nereikšmingos iliustracijos. Knygos atspausa 2,530 egzempliorių, kurių 30 numeruoti. Knygos kaina 6 litai.

Labai yra svarbu kokio nors didesnio spaudinio techninis darbas, bet daug svarbiau yra spaudinio vidus, jo turinys. Taigi ir knygoje "Pasaulio Lietuviai" idomu žinoti kas joje yra rašoma, ko ji yra verta. Dėl to mes trumpai apibūdinsim bendrą knygos turinį ir kiek ilgiau apsisostime ties Pietinės Amerikos skyriumi, apie Braziliją.

Kaip jau ir «turi būt» šiandien Lietuvoje, knygos pirmą ir antrą puslapį užima Smetona. Pirmame puslapyje «Smetonos žodis», antrame — Smetonos atvaizdas. Toliau eina redaktoriaus P. Rusecko žodis — įžanga. Tarp kita ko, įžangoje sakoma: «Pasaulio Lietuviai» teprisideda prie mūsų skelbiamos idėjos skelbimo ypač prie užsienio lietuvių dvasios sužadavimo... ir vieningumo savo tarpe... ir bendro kultūrinimo».

Jau iš tų kelių redaktoriaus žodžių matosi, kad knygos bendradarbiai turėjo būti labai nuosirdūs ir netendenciingi, siekiant to tikslo, kurį pasistatė knygos leidėjai. Bet dėja, šioje knygoje to nėra. Tiesa, yra keltas straipsnių, kurie nušviečia vienos bei kitos šalies lietuvių išsvių gyvenimą bešališkai. Daugumoje šių straipsnių autoriai gyvena Lietuvoje. O tie rašytojai, kurie gyvena užsienyje ir bendrauja su išsviais (čia turime omeny P. Ameriką), tai jų straipsniai perdėm žymu savęs bei savo klišos išgyrimas, o kitos visuomenės dalies niekinimas.

Bondrai paėmus «Pasaulio Lietuviai» knygos turinys yra beveik tik Romos katalikų bažnyčių ir jų parapijų sąrašas su smulkiais ir per daug smulkiais aprašymais ir fašistinių organizacijų veikimas ir jų išgyrimas. Tiesa, yra paduoti adresai ir užsienyje išėmančių lietuviškų laikraščių. Bet ir tame sąraše veržte veržiasi fašistinės propagandos raugas. Kur tik laikraštis yra pažangus, tai paduota tik adresas ir laikraščio kaina nepažymėta. O kur tik laikraštis kvepia fašizmu bei klerikalizmu, tai ilgiausia reklama apie jį parašyta.

Knyga «Pasaulio Lietuviai» savo tikslą, kurį minėjo įžangoje redaktoriaus, nepasiekė, o dar labiau užsienio lietuvius suskaldys ir bendro kultūrinimo šio tikslo nepasiekė.

Plačiau dėi šios knygos mes išsitarime atskiruose straipsniuose.

Komunistai glausis prie Smetonos

Kaip žinome, šią vasarą Lietuvoje, Kaune, šaukiamas viso pasaulio lietuvių kongresas. Kadangi dabar Lietuvoje smetonmė diktatūra, darbininkams ir valstiečiams atimtos pilietinės teisės, įvesta griežta spaudos cenzūra, panaikinta spaudos žodis ir susirinkimų laisvė, dangybė darbininkų sėdi kalėjimuose už tai, kad nepritaria smurtui tvarkai, daug kovotojų liko sušaudyta už tai, kad jie kovojo už darbo žmonių reikalus, už Lietuvos laisvę, tai prie tokių apysotų šaukiamam pasaulio lietuvių kon-

«Neue Freie Presse» Maskvos korespondentas praneša idomu dalyką iš dabartinės Sovietų Rusijos gyvenimo.

Sovietų Rusijoje revoliucijos metu proklamuoti lygė nuėjusi praectin. Dabar tos griežtos lygėbės toli gražu nebėlikę, nes ir komunistai priėjo išvadų, kad spartus darbininkas ir tinginis negali turėti vienodų privilegijų. Bet yra ir kitų skirstomųjų ženklų. Skirstymas prasidėjo ordenu ir titulu dalinimu.

Dabar Sovietų Rusijoje yra keturi ordenai, kiekvienas iš jų keturių laipsnių. Dabar titulu yra daug daugiau. Štai kaip kurie iš jų: «Sovietų sąjungos didvyris», «Darbo didvyris», «Tautos menininkas», «Nuopelnais garsus mokslininkas». Pastaruoju laiku paskelbtas «udarninko» — spartuolio titulas.

Anksčiau, rūpesčių ir trūkumų laikais, ordenai ir titulai jų savininkams suteikę pirmenybių teises išgyjant būtinus reikmenis ir maistą. Bet laisvai prekybai daugiau kylant, dabar praktikuojama daugiau premijų sistema. Premijos suteikiamos ar pinigais, arba kelionės pavidalu, arba sunkiau gaunamais daiktais. Dabar, kai jau geresnis apsirėngimas darbininkui nebe naujiena, premijos duodamos dviračiais, radio aparatais, o «geriausiems iš geriausių» — ir auto-

mobiliais.

Darbininkai išgiję automobilį ne taip lengvai jį išlaiko ir pagaliau nėra prasmės jį laikyti be darbo. Todėl dažniausia automobilio laimėtojas naktimis vežioja pasažyrus ir tuo būdu uždarbiauja.

Greita materialinių privilegijų yra ir moralinės privilegijos. Ne vien tik teatre matyti specialės udarninkų ložės, į kurias fabrikų darbininkams išduodamos kontramarkės.

Įvairiems nusipelnusiems ir udarninkams skiriamos vietos sanatorijose, kurortuose ir įvairiuose poilsio namuose.

Kiekviena fabrike, kiekviena kolektyve yra vertingesnių ir mažiau vertingesnių žmonių. Dabar tarpusavy ima skirstytis ir valstybės tarnautojai, menininkai, mokslininkai ir kiti.

Žodžiu, ima formuotis Sovietų Rusijoje inteligentija. Jei anksčiau komunistas svajojo turėti bent atskira butuką, gauti valstybiniu automobiliu pasinaudoti, gauti nemokamus pietus, tai dabar trokštama gražaus buto, vasarnamio vasaros atastogoms, savo automobilio ir net motorlaivio.

Is to matyti, kad padėtis Sovietų Rusijoje yra pagerėjusi, jei atsižvelgime da vis didesnių apetitų į geresnius dalykus.

Lietuvos darbininku gyvenimas

Lietuvoje yra apie 60,000 darbininkų, kurie dirba fabrikuose, ir apie 20,000 yra įvairių kitų darbininkų, kurie dar niekur nesuregistruoti. Tuo būdu Lietuvoje yra iš viso apie 80,000 pramonės darbininkų. Jų gyvenimas dabar buvo labai apleistas. Profesinės sąjungos ir jų spauda sunaikinta. Darbdaviams pasidare gera proga darbininkus išnaudoti, mažinti atlyginimą ir didinti darbo valandų skaičių... Darbininkai skųsdavosi, bet niekas jų neužstodavo, nes nebuvo darbininkų reikalų apsaugojančios tvirtos organizacijos ir nebuvo specialių darbininkų įstatymų.

Pernai Kaune įsisteigė generalinė darbininkų atstovybė. Ji sudaryta naujais pagrindais. Pirmoji eilė jai rūpėjo darbininkus atitrakti nuo politikos. Atstovybė pasirūpino, kad būtų išleista neva darbininkų reikalų apsaugojančių įstatymų. Per pernykšnius metus buvo išleisti penki toki įstatymai. Sulyg jais, fabrikuose ir kitose įmonėse įvesta daugiau šviėtos, daugiau švaros, gryno oro, viršnorminių darbo valandų apmokėjimas,

panaikintos saivališkos darbdavių baudos, ir darbo inspektorai įpareigojami prižiūrėti, kad darbininkai nebūtų per daug skriaudžiami. Pagaliau, šiais įstatymais uždrausta darbdaviams mažinti darbininkų atlyginimą ir didinti darbo valandų skaičių. Prie vidaus reikalų ministerijos yra sudaryta tam tikra komisija, kuri nustato visu sričių darbininkams atlyginimą, drauge neleidama darbdavims didinti darbo laiką.

Aptvarkiusi Lietuvos darbininku ekonominius ir teisinius reikalus, atstovybė dabar rūpinasi pakelti ir darbininku apsišvietimą, kultūrą, mokslinimąsi. Tam tikslui netrukus bus visoje Lietuvoje steigiami darbininkams vakariniai kursai, kilnojami teatrai, leidžiamas darbininku reikalams didelis laikraštis, žinoma, «tautiškios dvasios».

Visa tai daroma tuo tikslu, kad užmigdyti darbininkuose politinę sąmonę, kad jie nereikalautu sau lygiu pilietiniu teisiu, kad nekaltėtu apie demokratiją, kurios taip bijosi dabartiniai Lietuvos ponai.

Po D.U.L.R. Susirinkimo

Pirmininko kelionė į Ameriką. — Pasaulio lietuvių kongresas. — Programiniai draugijos darbai

Pono R. Skipičio, Draugijos Užsienio Lietuviams Remti Pirmininko kelionės į Ameriką laikas jau nustatytas: iš Kauno jis išvyksta kovo 22 d., o kovo 27 d. išplaukia iš Cherburgo laivu «Olimpie». New Yorke turės būti balandžio m. 1 ar 2 d. Apie jo kelionės tikslus neberašysiu, nes esu juos minėjęs kituose savo straips-

gresiu pažangioji lietuvių išsvija nepritaria ir savo atstovų nesurengia siųsti, kad, ten nuvykus, sveikinti diktatorišką Smetonos valdžią ir pritari jai smurtui. Gi Amerikos J. V. lietuvių komunistai nutarė savo atstovus į tą «kongresą» siųsti.

Kuo komunistai pamatuoja toki gerinimąsi prie Smetonos, sunku atspėti.

niuose.

Prieš pirmininkui išvykstant, galutinai jau nustatytas laikas ir viso pasaulio lietuvių kongresas: jis įvyks Kaune, 1935 metais rugpjūčio m. 11 — 17 dienomis. Svarbiausias ir pirmininko kelionės tikslas yra išsiaiškinti su Jungtinių Valstybių lietuviams dėl kongreso programos ir dėl išėinančių iš jo kitų ateities darbų.

Po metinio draugijos susirinkimo, perrinkus valdybą, gyvai griebtasi plėsti draugijos darbų programą ir tuo tikslu draugijos valdyba turi nuolatinius, beveik kas antras vakaras, savo posėdžius.

Pirmoje eilėje yra, aiškus dalykas, mūsų išsvių išautėjimo klausimas. Šitai nelaimei sulaukyti yra įvairių priemonių: 1) pradžios mokyklos įvai-

riose didesnėse išsvių kolonijose; 2) stipendijos ir kitoki parama jaunimui įsigyti aukštąjį mokslą; 3) lietuvių bibliotekos ir skaityklos užsienyje; 4) vaikų ir jaunimo ekskursijos į Lietuvą ir kt.

Kokią daro draugija įtaką ir užsienio lietuvių ūpą ir kaip reikšminga yra, kad ir nelabai didelė jos pašalpa, matyti iš to darbo. Kurį išsvių yra atlikę įvairiose užsienio kolonijose, o ypatingai Pietų Amerikoje, atskirais tų kolonijų žygiais jau buvo spaudoje taip mano, taip ir kitą pranešta.

Draugijos darbų programoje svarbiausią vietą užima išsvių pradlios mokyklos: siaurės Amerikoje, Jungtinėse Valstybėse, kur yra seniausia skaitlingiausi mūsų išsvių kolonijose, o ypatingai Pietų Amerikoje, atskirais tų kolonijų žygiais jau buvo spaudoje taip mano, taip ir kitą pranešta.

Draugijos darbų programoje svarbiausią vietą užima išsvių pradlios mokyklos: siaurės Amerikoje, Jungtinėse Valstybėse, kur yra seniausia skaitlingiausi mūsų išsvių kolonijose, o ypatingai Pietų Amerikoje, atskirais tų kolonijų žygiais jau buvo spaudoje taip mano, taip ir kitą pranešta.

Prie šiandieninių santykių tarp Lietuvos ir Lenkijos, tarp Lietuvos ir Vokietijos, lietuviškų mokyklų reikalas Lenkijoje, Vilniaus krašte ir Prūsų Lietuvoje yra mums neprieinamas ir noroms nenoroms tenka laukti palankesnių aplinkybių.

Antra programinio darbo, vieta tinka lietuviškoms bibliotekoms ir skaitykloms užsieniuose. Pradžią jau padarė Draugija Užs. Liet. Remti, ji vienais tik praėjusiais metais yra davusi užsienio lietuviams apie 14,000 knygų. Šiais metais tas darbas bus be abejonės, dar labiau praplestatas. Prie dabartinio lietuviškų knygų rengimo, sulyginus jas su spausdinimais užsieniuose, bibliotekų steigimas nebūtų sunkus, — čia daug gali padėti Jungtinių Valstybių lietuvių sūsvienijimai per savo kuopas, įvairios jų draugijos ir klubai. Reikalinga tikta jį iniciatyva, sumanumas ir gal siek tiek lėšų patalpoms, knygų katalogavimui ir priežiūrai. Amerikiečiai ir bendrai užsieniečiai lietuvių, steigdami savo bibliotekėles, atlikta labai žymu savo kultūros darbu ir gerokai padėtu Lietuvos knygai tobulėti ir kilti.

Draugijos Užs. Liet. Remti programoje yra, be suminėtu mano pranešimuose kongreso ir pasaulio lietuvių sąjungos, lietuvių kultūros namų skaitlingesnė mūsų išsvių kolonijose, ir žamės ūkio kolonijos. Apie tuos dalykus rašysiu kitomis progomis.

Karolis Vairas.

Nuo Redakcijos. — Aido redakcija gausi šį straipsnį, talpina jį šitai, kad Brazilijos lietuvių susijungintu su Draugijos Užs. Liet. Remti programa ir darbais ir kad dėl laikuriu punktu Brazilijos lietuvių įreikštu savo nuomone.

Skubus Pateškojimas

Pranošu Jonui Vilnioniui ir jo vaikams, Antanui ir Onai, kurie iš Anykščių yra išvykę į Braziliją, kad jiems iš siaurės Amerikos į Lietuvą yra prisiūsta nemaža suma pinigų, kurie jiems, kaipo mirusio S. A. Kazio Steponavičiaus giminaičiams, priklauso. Kadangi pinigai, jei laiku neatsisauktų, gali prazifti, tai prašyčiau, kas žino, kur randasi ši šeimyna, ar juos pačius prašau skubiai kreiptis šiuo adresu:

Rep. del Uruguay, Calle Cuba 946 (Villa del Cerro) Sr. Agota Skeriena.

Kaip buvo panaikinta šv. inkvizicija Ispanijoje

Šventoji inkvizicija, terorizavo Ispaniją labai ilgai, net iki XIX šimtmečio, kol pagaliau Napoleonas davė jai mirtiną smūgį. Napoleonas naikino inkvizicijos lizdus be gailėsio, kur tik siekė jo valdžia. Pulkininkui Lamunickiui per maršalą Sultą Napoleono buvo įsakyta likviduoti šventąją inkviziciją Madride. Kaip jis šį įsakymą išpildė, leisime papasakoti jam pačiam:

„Būdamas Madride, 1809 m. višą savo dėmesį rėkiau į šventosios Inkvizicijos Rūmus. Napoleonas jau buvo išleidęs dekretą, naikinti inkvizicijos įstaigas visur, kur tik žengia jo kariuomenė. Priminiau tą maršalui Sultui, kuris pavedė man nedelsiant likviduoti inkviziciją Madride. Kadangi su vienu pulku, kurį turėjau savo vadovybėje, galėjo būti, per daug rizikinga tokios misijos imtis, tai, paprašius, maršalas Suitas davė man dar du pulkus, kurių vieno vadu buvo pulk. di Lille.

Surikiavę pulkus, mes išvykome į savo žygi ir greit išvydome Inkvizicijos Rūmus. Tai buvo na rūmai, o tikra tvirtovė apsupta storų sienų ir saugojama keturių šimtų inkvizicijos kareivių. Kai mes prisartinome prie pat vartų ir radome juos iš vidaus užrakintus, tai paliečiau vienam inkvizicijos kareiviui pranešti tėvams jėzuitams, kad atidarytų vartus ir geruoju pasiduotų imperatoriaus Napoleono kariuomenei.

Kareivis keliom minutėm išnyko rūmų viduje, o po to pasigirdo šūvis, ir vienas mano kareivių krito negyvas. Kai šitaip, tai aš tuoj daviau savo kariuomenei įsakymą pulti. Bet kova buvo o neilga. Inkvizicijos kareiviai šaudė, slapstydami už sienų iškyšulių, o mūsų kariuomenė stovėjo lygiame lauke, niekuo nuo priešų šūvių neapsaugota. Neturėjome artilerijos ir dėlto niekaip negalėjome įsiveržti pro vartus. Matydamas, kad visos pastangos bus bergėdžios, aš pakeičiau kovos planą ir liepiau greitam iš nukirstų medžių padaryti lyg ir taraną. Į adirbę ne vieną, o du tokius taranus, mes, nors ir aršiai priešui šaudant, bematant pramušėme sieną ir įsiveržėme į vintų.

Nugalėję pasigriežintmą, mes turėjome mažą, bet gražią progą patirti, kokio laipnio siekia jėzuitų saugaliavimas. Kai tik mes įsibrovėme į jų lizdą, vyriausias inkvizitorius ir visi tėvai vienuoliai išlindo iš savo slėptuvių, pasipuosę šventais rūbais ir veidais, kuriuose reiškesi nuduota nuostaba, pamaldžiai sukryžuojomis ant krūtinės rankomis, ėmė mus klausinėti: «Kas atsitiko?», tarytum visai nebūtų girdėję kovos triukšmo ir šaubet po to eis keletą metų ginkluot-

dymų. Mums paaiškinus, kad tu ėjome jėga įsiveržti, jie ėmė barti savo kareivius: «Kam jūs kariaunate su mūsų bičiuliais francūzais?» Jie visai stengėsi įtikinti mus, kad nėra kalti dėl įvykio, tikėdamiesi kad apdumė akis, galės pasprukti pasinaudoję viešpatavusių netvarką. Bet tėvai jėzuitai blogai vaidino savo rolę ir apgauti mus jiems nepasisekė: prie kiekvieno vienuolio buvo pastatyta po sargybinių, o visi jų kareiviai — internuoti.

Nuėjome apžiūrėti ir apieškoti jų pragariško kalėjimo. Perėjome daugybę kambarių, užtikome daug altorių, kryžių. Aplinkui viskas tik žvilgėjo, spindėjo, buvo labai prabangiška. Stebėjimo verta architektūra: puikiai išpuoštos lubos, poliruoto marmuro grindys, — tai tas viskas galėjo teikti tik pasigerėjimo ir džiaugsmo.

Bet kur gi tie kapai, rūšiai, ku-

Brazilija pergyvens dideles revoliucijas

Garsus anglų rašytojas Herbert G. Wells pranašauja, kad per paskutinius metus pasaulis smarkiai pažangs link naujo ir dar baisnesnio karo, kuris ateis 1940 metais.

Wallsas tvirtina, kad dar vienas pasaulio karas yra neišvengiamas, nes šių dienų valdžios veda tokią neprotišką politiką ir kad iškilę ginčai tarp įvairių šalių, negalės būti išspręsti taikiu būdu.

Didis anglų rašytojas mato vienintėlį iš to išsigelbėjimą, būtent — pasaulio valstybės įsteigimą.

Panašią pranašystę daro ir astrologas Gran Sakara, kuris mato didelį pasaulio sukrėtimą ne pagal šių dienų valstybių santykius, o pagal astrologijos mokslą.

Šiomis dienomis «Correio de S. Paulo» paskelbė Gran Sakaro pranašystes, kur astrologas sako, kad pasaulį laukia da vienas ir baisus karas, kuris galys prasidėti net 1936 metais. Šio karo niekas nesustabdys, nei Tautų Sąjunga, nei nusiginklavimo konferencijos. Šios tarptautinės sąjungos dar labiau uždegs militaristinį entuziazmą tarp tautų. Kiek ilgai karas tęsis, nežinia, bet po to eis keletą metų ginkluot-

riuose, kaip žmonės kalbėjo, buvo gyvi palaidoti vyrai, moters ir vaikai?

Mes veltui ieškojome jų. Tėvai jėzuitai visai įtikinėjo mus, kad tai tik prasimanymas, kad žmonės tik šmeižia juos, kalbėdami apie nebūtus inkvizicijos žiaurumus. Aš jau buvau beketinas nutraukti kratą, pasiduodamas susidarantiems įsitikinimui, kad visi pasakojimai apie inkviziciją ištikrųjų tėra pasakos. Bet pulk. di Lille energingai pasipriešino. Jis tarė man: — Pulkininke! Tamsta čia vyriausias viršininkas ir aš privalau klausyti tamstos įsakymų, bet, gal būt, tamsta paklausysi mano patarimo: įsakyk geriau iširti marmuro grindis, palaisčius jas vandeniu. Jei vanduo pro kurį nors marmuro plytų tarpą ims sunktis, tai apačioj, po grindimis turi būt tuštuma.

Aš leidau daryti jam, ką jis nori, ir netrukus dideliame tėvų jėzuitų nepasitenkinimui, grindys buvo apipiltos vandeniu. Ir, štai, vienoje vietoje vanduo labai žymiai ėmė sunktis apačion.

(Bus daugiau)

konfliktai, kurie pakeis politines, ekonominės ir socialės santvarkas, o nuo 1944 metų prasidės taika ir solidarumas tarp tautų, — sako Sakara.

Brazilijoj Sakara irgi nemato geresnių perspektyvų. Tiesa, prezidentas Getulio Vargas yra palaikomas daugiausiai kariškių, dėl to jo valdžia bus stipri iki pabaigos šių metų. Bet vėliau visoje Brazilijoje subanguos stiprūs vidujiniai neramumai ir revoliucijos ekstremistinio pobūdžio. Vyriausybė esą bus nugulda ir bus įsteigtas socialistinis režimas. Šitame judėjime dalyvaus iš vienos pusės darbininkai ir kariuomenė, iš kitos pusės valdžios jėgos. Aštriausias šių judėjimų laipnis išsivystys São Paulo estade. Ekstremistiniai sukilimai eis vienas po kito, kurių malšinime pasižymės dvi stambios figūros, viena šiaurėje, kita pietų Brazilijoje. Sukilimui vadovaus vienas asmuo, kuris net pakeis Brazilijos rubežius. Taip pranašauja Sakara.

„Daug galvų nusiris“ — sako Sakara. Subangavę revoliuciniai judėjimai visoje Brazilijoje, įgaus baisiausį charakterį. Bus naudojami ne tik visi šaujamieji ginklai, bet ir pei-

Protestas prieš Austrijos klerikali-nius budelius

Austrijos valdžia patraukė tieson dėl valstybės išdavimė. daugiau kaip dvidešimt darbininkų respublikos gynėjų (Schutzbundo) sąjungos vadų ir narių — majorą Eitelį, k. . Loew ir kt. Jiems gresia sunki bausmė, nes jiems primetama dalyvavimas ginkluotame sukilime prieš valdžią, 1934 met. vasario mėn.

Bet Eifler, Loew ir jų draugai buvo suimti dar prieš vasario sukilimą, taipgi aišku, kad sukilime jie dalyvauti negalėjo. Visas jų nusidėjimas yra tik tas, kad jie priklausė milicijai, kurios tikslas buvo ginti respubliką ir jos konstituciją. Dabartinė Austrijos valdžia, smurtu sutremusi teisėtą krašto santvarką, nori nubausti, kaip «krašto išdavikus», kurie stoja už valstybės istatymus.

Prieš šitokį begėdišką Austrijos klerikalų užsimojimą nubausti nekaltus žmones kilo protestai visame pasaulyje. Po vieną protesto rezoliuciją pasirašė žinomi visuomenės ir politikos veikėjai Belgijoje, Bulgarijoje, Čekoslovakijoje, Danijoje, Francūzijoje, Anglijoje, Olandijoje, Vengrijoje, Italijoje, Lietuvoje, Lenkijoje, Amerikos J. V. Pelestinoje, šveicarijoje, Rusijoje, Ukrainoje ir Jugoslavijoje.

Tarpe pasirašusiųjų Lietuvoje veikėjų randame tokius vardus: L. Abramavičius, K. Bielinis. Lietuvos Socialdemokratu Partijos Centro Komiteto narys; Dr. P. Brazdžiūnas; Prf. V. Čepinskis — buvęs švietimo ministeris; J. Daukša — chemijos inžinierius; Dr. L. Epšteinas — L. S. P. centro komiteto narys; Dr. K. Grinius — buvęs Lietuvos prezidentas; Prof. S. Grinkovičius; Inž. St. Kairys — L. S. P. centro komiteto pirmninkas; prof. J. Kunčius; prof. P. Leonas — buvęs teisingumo ir vidaus reikalų ministeris; J. Markelis — L. S. R. centro komiteto narys ir kt.

liai bus pavartoti vidaus suirutėse. Ir iš tikrųjų risis daug galvų! Bus daugybė sušaudytų. Nugalėtojai kariš nugalėtinai. Greta šių politinių ir socialinių judėjimų, bus ir religinis judėjimas, kuris priims kruštutiniausias formas.

Sakara sako, kad šitas judėjimas labiausiai pasireikš S. Paulo estade ir iš čia eis vadovybė visai Brazilijai. O po eis suiručių užvišpataus jau Brazilijoj tvarka. Ir tas įvyks po 1936 metų.

Tai tokią ateitį pranašauja Brazilijai astrologas Sakara. Ar jos išsipildys parodydys ateitis. Kiekvionas tai galės patikrinti, nos viskas yra ateityje.

Priešstatybos dirbo naujakūriai ir keletas samdytų mūrininkų. O tarp jų ir Dūda.

Dūdžienai trūkdavo kantrybės žiūrėti, kaip vyras kasdien eina į dvarą «stoikas»; visi namų darbai gulė ant jos pečių. O namie darbo pasidarė daugiau: karvė apsisversavo, pasidaugino avių užgurdė, prisipe-rejo vištų, o pirkios palubėj, su rėbiančiu lopsy rėkėsiu, lankstėsi lingė. Todėl Dūdai išeinant:

— Neduok pone die, ar bus galas tam Gareckiui žmonės ėsti? — Niekto nepadarysi, Alen, negalėjom gi vėl su galvijais žiemoti, — reikia atidirbti!

— Tjiek tu ir žinai! O man čia ir valkas ir ruošia, viskas vienai, nors persiplėšk; žiūrėk kaimynai jau rugie nas suarė, o tu? Su tom prakolktom stoikom visą gyvenimą suguistl!

— Tylėk; Alen, — ramino Dūda pačią. — Negi aš vienas dirbu? Žiūrėk, Balys už kviečių puspūrė dar ne atidirbo, o ką jau man? Sėjai palei — apsidirbsim!

Malūnas statėsi nesparčiai. Naujakūrius atitraukdavo nuo statybos vasaros darbymečiai, o darbininkų

Užtvenkti Vandensys

JUOZAS BALTUŠIS

samdytis Gareckis negreitas.

Tiktai vėly rudenį, kai žemė jau dengėsi gruodu, Gareckis savo malūną apdengė stogu.

Trūko dar girnų. Užsakytosios pasirodė beasą netinkamos, o kol naujas iškalė, — užėjo žiema ir Lėvena sustojo.

Ir vėl auso pavasaris, aprogindamas Lėvenos ledą, o kai tas ledas įplaukė, Gareckis uždarė užtvanką. Ir malūnas pradėjo ūžti.

Įėgirdę ūžimą subėgo keliatas žmonių pasižiūrėti. Kai kurie vandens malūną matė pirmą kartą. Tie lindo į vidų, slankiojo pagal žiauberis ir čiupinėjo pikliaus sietus.

— Kur lėndat, an vėlnias neša? — rėkė samdytas malūninkas, — dar įklūsife, po galais!

Bet jo niekas neklausė. Žmonės vaikščiojo, podė vienas kitam ir stebėjosi:

— Įtaisymai, bra, įtaisymai!...

— Buvo trūso ir vargo buvo, — pasakė vienas naujakūrių, — vos neprasižeikiau stoikas beidamas! Bet už tat ir pastatas gi;

— Surėsim ir mes šį tą savo apylinkėj!

Bet tas «šis tas naujas» neapsi- dėjo naujakūriams pigiai.

Į naują malūną važiavo keletas valdčių apylinkė: ne tik malti, kiek pasižiūrėti malūno. Malūne dirbo dvi darbininkų pamainos ir dvejios girnos neperstojo ūžusios nei dieną, nei naktį. Užtvenkęs vanduo laikė plačia ap-sėmęs naujakūrių pievas.

Taip praslinko gegužės mėnuo, jau ir birželis prasidėjo, o vanduo pievose telkėjo kaip telksojės.

Kartą pas Dūdą atėjo Balys.

— Žinai, kaimyne, — tarė jis, — mes liksime be pašaro! — Ką tu sakai?

— Taigi, buvau pievų žiūrėti: po vandeniu kelios vikšvos stiebiasi — velėna pilka!

— Iš tikrųjų?

Nuėjo abu paupiu. Dūda pate-luskavo lazda vandenį:

— Reikia sušaukti kaimynus!

Susirinkę naujakūriai nusprėndė prašyti Garecki, kad ligi sienapiūtės vandenį paleistų. Dvaran eiti iš-rinko tris: Dūda, Balj ir Barėių.

— Ką pasakysit vyrai? — pasi-tiko juos Gareckis.

— Ponas Gareckis — pirmuoju prabilo Balys, — mūsų pievos...

— Ką, jūsų pievos?

— Mūsų pievos neželia.

— Ha! — patraukė pečiais Ga-reckis, — argi aš dėl to kaltas?

— Taigi, mūsų pievos apšėmtos vandeniu ir mes atėjom...

— Na?

Atsistojo Barėius:

— Mes atėjom, kad tamsta iki sienapiūtės nuleistumei vandenį!

— Tik iki sienapiūtės — patvir-tino Balys.

— Mm, m, mat koks dalykas, — numykė Gareckis knisdamas stalo stalčiuje.

(b.d.)

rolis Vairas.

— Aido redak-sni, talpina ji lietuvių susipa-Užs. Liet. Remti ir kad dėl kra-lijos lietuviai š-ne.

ieškojimas

Vilnoniui ir jo Onai, kurie iš A- ir Brazilija, kad merikos i Lietuv- za suma pinigų airusio S. A. Ka-giminių aioms, pri- lignai, jei laiku ne- ūti, tai prašyčiau, si šio mlyna, ar skubiai kraipit

ay, Calle Cuba erre) Sr. Agota

Lietuvos Naujienos

Kad kunigo nepaveži, nér mokslo vaikams

I Antakalnių sodž. pradžios mokyklą, kuri yra atstu nuo Utenos apie 5 — 6 kilometrai, atvyksta vietos parapijos kun. Rimša dėstyti tikybos. Tikybą dėsto tą dieną visas penkias pamokas, už kurias gauna atlyginimą (rodos, po 4 lt. 65 ct. už vieną pamoką, tai išviso tą dieną gauna 23 lt 25 ct.), bet jis mok klą lankančių vaikų tėvus verčia jį vežioti be jokio atlyginimo ir neatsižvelgdamas ar tas žmogus turi laiko, ar ne.

Vasario 15 d. pil. Rakauskas, kuriam atėjo eilė jį vežti, paprašė dviejų litų už parvežimą ir atvežimą, nes tas žmogus neturtingas ir, rodos, tik iš savo arklio ir gyvena. Kunigas nedavė. Tada tas atsiskakė vežti, tai kun. išvarė to žmogaus vaiką iš mokyklos, o isakė jį nuvežti ir parvežti A. Sapokai, taip pat nepasiturinčiam žmogui, kuris, bijodamas, kad jo vaiko iš mokyklos neišvartų, sutiko. Kyla klausimas, ar kunigas turi teisę įvesti žmonėms pastocių prievolę pats gaudamas nemenką atlyginimą ir ar gali jis šalinti vaikus iš mokyklos, nors ir iš tikybos pamokų, jei su vaiko tėvu nesusidera dėl pastotės.

Tragedija Telsiuose

Telsius aplėkė sensacinga žinia, kad nusinuodyjo žinoma gydytoja dr. Montvilienė.

Apie 8 val. ryto Telsių policijon atvyko dr. Montvilienės tarnaitė Balniskaitė ir pareiškė, kad pas gydytoją kažkas negerai.

Nuvykus policijai pas dr. Montvilienę, prieš jos akis atsivėrė šiurpas vaizdas. Lovoje gulėjo baisiai kruvina moteris, o netoli jos kreujuotas gema as, o kušetėje gulėjo pati dr. Montvilienė.

Tuoju buvo iškviesta medicinos pagalba, tačiau pasirodė, kad lovoje gulinti moteris buvo negyva, o dr. Montvilienė nusinuodijusi, bet dar su gyvybės žymėmis.

Tos tragedijos užnomazga tokia: Naktį iš vasario 20 į 21 dr. Montvilienė darė Telsių m. gyventojai Narbutaitėi, apie 30 mt. amžiaus, abortą. Abortas buvo padarytas, tačiau įvyko kraujavimas, nuo ko apie 4 val. ryto Narbutaitė mirė.

Dr. Montvilienė užsiimdavo abortais ir seniau. Neretai būdavo sumimama, ir siaulių apyg. teismo buvo bausta 1,5 metų sunkiųjų darbu kalėjimo.

Todėl bijodama, kad apie abor-

ta ir Narbutaitės mirtį nesužinoję policija, nežinodama, kur paslėpti lavoną, dr. Montvilienė iš debrėsijos nusprendė nusinuodyti ir priėmė apie 20 tobulečių varonol'o. Kol kas nežinia ar. ar ji išlėks gyva.

Šį rudenį bus žemės ūkio peroda

Žemės ūkio rūmų valdyba nutarė šį rudenį Kaune surengti žemės ūkio parodą. Parodoje bus išstatyti daugiausia smulkių ūkio šakų, namų pramonės, amatų ir linininkystės eksponatai. Parodai jau pradeda rengtis ir tuojau bus tvarkoma parodos aikštė.

Paroda numatoma rugsėjo mn.

Nori surinkti žinias, kiek Lietuvoje yra aklių žmonių

Akliesiems globoti dr. jos valdyba kreipėsi į vid. reikalų ministeriją ir centralinį statistikos biurą žinių apie akluosius Lietuvoje reikalui.

Djai atsakyta, kad statistinės žinios apie akluosius būsių galima susinkti visuotinio gyventojų surašijimo proga.

Atstatydino konsulą

Sarišy su pasmerkimu sušaudyti 4 hitlerininkų, įniršę Miuncheno naciai privertė atsistatydinti Lietuvos garbės konsulą.

Marijonai išnaudoja savo darbininkus

Mariampolėje marijonų vienuolynas turi stalių dirbtuves. Tos dirbtuvės darbininkai kreipėsi į generolą ne darbininkų atstovybę, nusiskūsdami tuo, kad vienuoliai juos išnaudoja, darbininkai uždirbą labai mažai, o dirbti turi daug. Darbininkai prašo darbininkų atstovybę tarpininknati kad vid. reikalų ministeris nustatytų jiems atlyginimą, nes su vienuoliais negalima esą susikalbėti.

Kruvinas įvykis ties Šimkaičiais

Vidgirio viensėdy, Šimkaičių vlt. Raseinių apsk. Gelbuogis nušovė A. Šiaulį ir sužaidė jo motiną ir kurpių.

Apystovos, kaip kalbama, tokio: Gelbuogis pirsosi siaulio dukteriai, buvę susitare, ir Gelbuogis siauliui paskolines 2,000 lt. Tačiau Gelbuogis gyvendamas Kaune, sužinojęs, kad jo sužadėtinė tekanti už kito. Jis nuvykęs pas Šiaulį ir pareikalavęs pasiaiškinti. Sužadėtinė atsakiusi, kad ją tėvas verčia tekėti už kito. Tada Gelbuogis kreipėsi į Šiaulį, iš kurio pareikalavęs gražinti pinigus. Šiaulys tvėrėsi kirvio, neva kad gintis nuo užpuoliko. Gelbuogis šovęs į Šiaulį ir Šiaulį nušovęs, ta pati kulka sužaidė Šiaulianę, o kita kurpių.

A. Šiaulys turėjęs apie 60 metų amžiaus. Kalbama, kad jis buvęs žiaurus ir suktaš, nes ne viena jau Gelbuogį suvedžiojęs pirslybomis dukters kuriai neva žadęs 20,000 lt. pasogos, o pats esąs prasiskolinęs, nors turis 50 ha. žemės.

Gelbuogis sugrįžęs į Kauną ir pats pasidavęs policijai, kurioj pirmiau tarnavęs.

Žmogžudystė stajaudinusi apylinckes žmones, kurie stebisi, kad ginčalisprenžiamam tokiu žiauriu būdu: kad ir sunkiai nuskriaustas žmogus, vis dėl to labai blogai daro vartodamas ginkla.

Visi skaito vienintėll darbó žmonių laikraštį „L. Aidą Br.“ Ne lik ir Tamsta be šio laikraščio.

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos Rygos ir Rio de Janeiro universitetų.

Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Gonoreja — Sifilis. Gydymas kalnu saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak. Susikabama Lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštas. Tel. 4-1705.

TABAKO ISDIRBINIU FABRIKAS 'VERA CRUZ'

Rua da Mooca, 458 - 460 Teleph. 9-1139 — S. PAULO

JOSÉ FERREIRA & CIA.

Demesio!

Ponai rūkytojai, mes turime didelį pasirinkimą palaido tabako visokiasios rūšies, cigaretamis popieris, ir kitką, kas reikalinga rūkyti jvi KAINOS NEGIRDETAI ŽEMOS

SIUVYKLA

ESTAN

Lietuviai — vyrai, ponios, panelės! norėdami palaikyti savo eleganciją ir sutaupti savo sunkiai uždirbtus pinigus, kreipkitės į Stasio Šlikto siūvyklą. Tai vienintėll, kuri dirba už prieinamas kainas ir atsako už darbą. Ten pat yra specialus skyrius moteriškiems rubams, ypač paltams ir kostiumams. Rua da Conceição, 79-a. S. Paulo. Prieš Luz stotį.

MASKVA

SAUL ROITMAN

Praneša savo tautiečiams, kad krautuovėje Maskva Jūs galėsite gauti visokių iš užsienio valgomųjų daiktų kaip vilkių, Viocikio Arbatos, Rusiškos Degtinės. Pagaminame šiapi deirų, mesą, lietuvius. Viskas pagaminta pagal kraulietų papročius. Paruošame valgius vestuvėms, krikštynoms ir pokiliams per 24 vl. Taippi siuvėme ir interioran. Turime visuomet rugiētės duonos. Visada švieži N. B. — Velykoms turėsim Vyno ir Liserio Koscher Lipeis ch, geriausių Europos merkų.

Rua José Paulino 123
Phone 5-5841

VILLA ZELINA

Pigiausi žemės sklypai išsimokėjimui, nuo 30\$000 į mėnesį be įnašų ir nuosimčių, nuo 10\$000 kvadratinis metras

Greitu laiku bus pastatyta didžiulė ir graži lietuviška katalikų bažnyčia kurios pamatai jau pašventinti, dalyvaujant daugybei tikinčiųjų, kaip kad aprašė visi São Paulo miesto laikraščiai.

Omnibusai iš Mercado Velho iki vietos 40c reisų. Bondes 32 Villa Prudente is Praça da Sé,

INFORMACIJOS: Praça Antonio Prado, 3 sobrado nuo 2 iki 5 val. vietoje Avenida Zelina, 83 pas KARLO KORKIŠKO.

Dėmesio

Pasų metrikų ir kitų dokumentų vertimai iš lietuvių ir kitų kalbų į portugalų kalbą — Peruošlame piliė bės dokumentas, Carteiros de Identidade, "hamadas" — Rusome laiškus, kon: ktus, prašymus, pareiškimus, ko: s, ir kt. Reikalui esant, eipėvės Rur da Mooca, 424 S. PAUL

Siuvamos Masinos

Padevėtos siuvamos masinos, baveik naujos, digiausiomis

kaiuomis, tik

CASA ADÃO

R. Conselheiro Ramalho, 274 Kampas Av. Brigadeir Luiz Antonio Telefonas: 7-6191.

Persiuntimas interioran musu askaiton Bondes: 3, 5, 30, 47.

DANTU GYDYTOJAS JOSÉ LEVKOVICH

R. Silva Pinto, 264 (ant. 46) B. Ret. Atsižvelgdamas į sunkų laiką, natarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cidabro purceleno 8\$000; gryno aukso danties vainikėlis 40\$000. Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

DR. H. S. MINDLIN

RUSU MEDIKAS

Vidujinių, moterų ir venerinių ligų gydytojas.

Priėmimo val. nuo 2 iki 6 val.

Telefonas 4-5515

R. Barão de Itapetininga, 10 9 aukštas. - Salės 920-918

Buto telefonas: 4-0854

FOTOGRAFAŠ IS KAUNO

GILUC

savo menišku darbu daro moderniškas visokių rūšių fotografijas iš geriausios užsienio medžiagos papiginta kainu. Be to, euepiečiams daroma nuolaida.

Adresas: Rua José Paulino, 118A Bom Retiro.

„L. Aidas Br.“ metams kaštuoja 12\$. Pinigus siųsti įvertintam laiške adresu „L. A. B.“ R. da Mooca, 424.

Diplomuotas Medicinos Felėeris

Is. Garlo

Baigęs Rusu ir Brazilų Medicinos Klasines Mokyklas su 25 m. praktika ligoninėse ir klinikose, specialiai venerinių, odos ligų, tripe-rij nauja, š-rj minkšta pagydo laikotarpiu 3-5 savaičių, sifilia uko ai 914 ir tt. Vidujinių, mažakrau-ysės ir kitų ligų.

Priėmamos valandos:

Ant Villa Zelina, gatvė 14-A, namas N. 9 nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p.

ir kiekvieną šventadienį

Priėmimo valandos ant Rua Anhaia, 100 (Bom Retiro) nuo 3 val. po piet iki 8 val. vak.

Kalba lietuviškai ir kitomis kalbomis

DAKTARAS A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak.

Ladeira Porto Geral, 12, salės, 4 ir 5, (kampas rua Boa Vista ir 25 de Março).

Gyvenamoji vieta ten pat 5 aukšte. Telefonas 2-5068

Rukantieji!

PRIVALOT žinot, kad malonu ir pigu rūkyti nekenkmingo ir nikotinėse gilzėse, kurių mundātuose yra vata ir sunaikina nikotiną. Labai pigiai kaštuoja: 100 ŠTUKU 600 REISU, 1000 ŠT. — 4\$500, taip mašinėlė dirbti papirosams kaštuoja 1\$000. Persiuntimas interioran 1000 št. gilzų — 6\$000.

RUA S. CAETANO, 208 — S. PAULO

Casa Genny

Papirosinė popiera «Paris» 100 knyžučių ir vienas kartonas 12\$000.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobroloja Tel. 2-6393 S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: chamadas, naturalizacijos, cartiera de identidade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Siuvykla Marijampolė

Priimame vyriškų rūbų užsakymus. Darbas atliekamas pagal naujausios mados ir užsakytojo norą. Turime pasirinkimui medžiagų vietinių ir užsienio. Kreipkitės visuomet į mūsų siuvyklą nt rua Taquary 24 (priekam-rua da Mooca)

A Nizevičius

Vokiečių fotografijų istalga „BERNARDO“

Isteigta 1890 metais Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namų fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111 (senas nr. 103) S. PAULO Telephone 4-5576

Vaistinė PASSERINI

Provizoriaus CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kainos pigos. Patarnaujame ir naktį.

Rua Dr. Silva Pinto, 267 (Bom Retiro).

Telephone 5-3584, S. PAULO

LABOLOTORIJA MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio smegenų kraujas šlapimo ir išmatų)

Tikras ir geras.

Dr. M. KANDIA IR A. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas.

Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVIŠKA VAISTINE

“José Paulino”

RUA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307 (BOM KETIRO)

Visokių vaistų, parfumerijos daiktų, perryšimo medžiaga digiausiomis kainomis.

Su pagarba Provizorius A. RUMMEL Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

su oidele praktika Europoj ir Brazilijoje.

Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų specialistas LABORATORIA: nugarakaulio smegenų, šlapimo ir išmatų ištyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 val. vak. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta

Rua Ypiranga, 15, app. 4 - Telef. 4-0316 - S. PAULO

Charutaria Central da Mooca

Isteigta 1915 metais

Eduardo Rodrigues

Visokiausios rūšies cigarai, charutai, papirosams dirbti ir kiti reikalingi rūkantieji dalykai. Taip pat geriausios rūšies tabakas palaidas, pokelėlis ir „corda“.

Pasirinkimas didžiausias pagal vartotojo pageidavimą.

S. Paulo, Rua da Mooca, 420. Tel. 9-1264.

Vaistinė ir kosmetikos sandėlis

„MUNICIPAL“

Farmaceuto

Abraomo Gorenšteino

Cheminiai produktai, įvairūs vaistai, vietos ir užsienio, higieniški kvepalai.

Rua Barão de Itapetininga, 36. Tel. 4-7757.

S. PAULO

MOTERISKU RUBU SIUVĖJA

V. Bacevičienė

Priima visokius moteriškų rūbų užsakymus, kaip suknelės, bluzės, dailat ir tt. iš įvairios medžiagos. Darbas atliekamas pagal naujausių madų modelių gamtuotai ir pigiai.

Adresas:

R. Campinello 62 - Mooca (Einant iš rua da Mooca į Bellem kapines pirmas skersgatvis - rua Tobias Barreto).

Daktaras A. M. Kandia

Venerinių, vidujinių ir vaikų ligų. Priima: nuo 9-11 v. ir nuo 3-9 v

Analizė ligoniams nemokama.

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas.

Tel. 4-0218.

Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai

Dr. ADOLPHO TAUBKIN ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo Fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotikos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas

Telef. 2-1629

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val. vak.

KALBA LIETUVIŠKAI

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Apvogė Aleksandra Sadauską

Aleksandras Sadauskas gyvena su Stasiu Bivainiu ant rua Tabajara, 77 vienamo kambario. Sadauskas dirba alaus fabrike «Antarktika», o Bivainis buvo be darbo, ir nužiūrėjo, kad pas Sadauską yra pinigų. Užpėreita savaitę, Sadauskui išėjus darban, Bivainis atplėšė dėžutę, kurioje Sadausko buvo sudėti pinigai ir kiti laikštai, paėmė visus pinigus, apsirengė ir išėjo. Parėjęs iš darbo Sadauskas, neberado nei savo draugo su kuriuo gyvena nei savo pinigų. Bivainis išnešė visus Sadausko pinigus — 1,650 milreisų ir 160 dolerių. Apie šią vagystę Sadauskas pranešė policijai, bet ar ji suras piktadari žmogų? Gal ir suras, bet jau pinigų greičiausiai pas jį neberas. Bivainis yra kilęs iš Jėnos apskrėčio, Sadukščio vl. Analsnos kaimo.

Sadauskas visą laiką dirbo alaus fabriko, nors užlėbė ten yra labai mažas, bet taupė pinigus ir rengėsi vykti Lietuvon.

K. s.

„Lietuvis“ serga nepagydoma liga

Spitolininkų organas «Lietuvis» paskutiniu laiku smarkiai pradėjo irgti, jo leidėjas «sviesos bendrovė» nutarė griebtis priemonių pagydyti «Lietuvį» ir padaryti jam «operaciją». Padarytoji «benarovės» revizija parodė, kaip pajamos nepadengia nei trečios dalies išlaidų, o prie tam dar gasti ir neaiškumai saskaitose su pinigais. Konsulas Mačiulis pareiškė, kad jisai daugiau pinigų neduosias, o jį tokie dalykai darosi su «tautišku» laikraščiu. Nors pinigai duodami yra iš Lietuvos valstybės išdo, bet vis dėl to susimylėjo «Lietuvio» leidėjai ir ant lietuviško lito. Geriau, sako, sumažinti atlyginimą raidžių rinkėjams ir redaktoriumi. Jei norės palaukyti «Lietuvio» gyvybę, gal ir sumažins darbininkų algas.

M. a.

Iš vakarėlio į krūmės, o paskui nuovadija

Poreitą sekmadienį lietuvių namuose buvo vakarėlis. Po visų pasilinksminimų išauklėtas lietuviškų namų jaunimas skirstėsi kas sau poromis. 1 val. nakties, grilius N. 542 rado žolėse tris poreles «lietuviškų namų» auklėtinus. Kol grilius iš policijos išsukė būda, tai dvj poreles paspruko, liko tik viena ir toji porelė buvo nugabenta nuovadijon atsaldyti savo įkaitusius jausmus.

Laikas jau nuo «lietuviškų namų» ir «kainios» «Vilties» sąjungos kratytis ir nedaryti sau gėdos.

Rapinis.

Besarmatis „vaiku tėvas“

«Lietuvio» 14 nr. įžanginio straipsnio autorius, prisidongęs slapi arle «taip pat vaikų tėvas», rašo apie S. Paulo lietuvių mokyklų reikalus, bado mokytojams akis, su tikslu su-

versti jiems kalte, kad lietuvių jaunimas boikotuoja popierinę «lietuvių sąjungą Brazilijoje».

Nenoriu nei kaltinti, nei ginti užpultų mokatojų, nes S. Paulo lietuvių visuomenė pati labiau nusimano, kuris mokytojas savo bešališkumu yra vertas savo pagarbos ir kuris mokytojas bei mokytoja savo šališkumu yra padarę blogo mūsų kolonijai. Tik stebėtis reikia, kaip žmogus, gerai žinodamas visas priežastis, dėl ko mūsų jaunimas yra palaidas, sąmoningai nori apdumti visuomenę akis ir verčia savo kalte kitiems!

Jeigu jau norima rasti savo kaltių atleidimo ožį, tai šioks toks pamatas buvo kibti prie jaunimo sąjungos «Vilties», kurios ne tik pats vardas rodo jos tikslą, bet ir turi savo laikraštį apsiginimui nuo panašių provokacijų!

Biaurus yra dalykas, kuomet nesąžiningas žmogus, neraudamas į akis meluoja, bet dar biauriau yra, kuomet tuo tikslu naudoja spaudą, iš anksto gerai žinodamas, kad jo apšmeižtasis neturi galimybių per spaudą tą šmeištą atremti.

Jeigu tas eilinis «Lietuvio» provokacinis straipsnis buvo rašytas tik tam, kad apdumti Lietuvoje kam tai akis, tai yra bergždžias darbas. Nes nuo tiek daug dūmų, kiek yra paleidęs «Lietuvis», ten jau nė viena gyva dvasia senai nieko nemato, kas darosi pas mus, tolimoje Brazilijoje. Irgi tėvas.

Parduodamas namas

Parduodamas namas prie gatvės Franco Carvalho, 14 prie lietuvių mokyklos. Namas iš dviejų kamb. ir virt., baneiro, barakono. Informacijos vietoje ir redakcijoje.

Pigiai Namas

Ant Villa Bella labai pigiai parduodamas namas su sklypu. Namas iš dviejų kambarių ir dviejų virtuvių. Ant kiemo šuliny. Sklypas 207 kv. metr. aptvertas. Viskas jau išmokėta. Sinteresuoti kraipkitės: Rua da Mooca, 424. — S. Paulo.

Pardavimui Namas

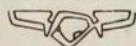
Labai pigiai parduodamas namas dėl skubans išvažiavimo užsienin. Namas labai patogus gyventi ir bile kojam biznui užsidėti, nes biznui yra atskira kambarys (krautuvi), tik dainė visai užbaigta įrengti, gyvenimui du kambariai ir virtuvė. Dokumentai ant rankų. Norintieji pirkti, paskubėkit. Tel. raištis: Villa Zelina, Av. Zelina, 24. — V. Prudente.

SIUVYKLA

LIETUVA

Kazio Žebrausko
Rua Duque de Caxias, 63

Siūvame vyriškų rūbus pagal paskutinių madų (figurinių). Darbas garantuotas ir Tautiečiams darome nuolaidas. Medžiagų pasirinkimas taipgi yra vietinių ir užsieninių.

Adresas: rua Duque de Caxias, 63
SÃO PAULO

Siurpi nelaimė

Balandžio 11 d. S. Paulo laikraščiai pranešė siurpi nelaimę tarp lietuvių.

Netoli Prezidente Wenceslau, lietuvis Jonas Zalalis, 51 metu amžiaus, balandžio 5 d. norėjo išvalyti savo šulinį, kuris turi 32 metrus gilumo. Sau įpagalbą pasiėmė sūnu Kazį 13 met. amž. Tėvas nuleido sūnu šulinin ir laukė kada vaikas palieps traukti. Kiek palūkėjęs tėvas pradėjo šaukti, bet niekas neatsiliepė. Tuomet Jonas

Zalalis pasišaukė kaimynus ir paprašė, kad jį įleistu šulinin pažūrėti, kas ten yra. Kaimynai leido su virvėmis ir tėvą šulinin. Bet ir tas nutilo. Tuomet vienas iš kaimynų nutarė leisti šulinin, nors iki pusės. Kuomet kiti vyrų nuleido jį iki pusės šulinio ir vėl ištraukė, tas jau buvo be sąmonės, bet greitai atsigavo. Apie įvykį pranešta Prezidente Wenceslau policijai. Atvykusi policija ištraukė tėvą ir sūnaus lavonus. Jie užtroško. Policija šulinį uždarė.

Š/m. gegužės mėn. 4 d. Dr. Jono Basanavičiaus vardu mokyklos rūmu salėje rua Camacan, 117 V. Anastacio

Geriausiu São Paulo dainos ir dramos profesoriu H. Ivanovo ir T. Profetti mokiny p. TELESFORAS MAŽEIKA

PIRMA KONCERTA

stato

Programoje bus išpildyta Čaikovskio, Rubinsteinio, Verdi, Gunov Meyerbeer ir kitų klasiniai dalykai ir keletas žymosnių lietuvių kompozitorių liaudies dainų. Po meninės dalies šokiai. Koncerto pradžia 8 val. vakaro. Įėjimas tik su pakvietimais, kuriuos prašoma pasirinkti iš aukšto. Rengėjas.

VILLA MARIA

BRAZ — DALIS AUKŠTOJI

Bondés Nr. 34 nuo Largo da Sé

Greitu laiku įvedamas autobondžių susisiekimas.

Namų statybai nemokamai duodamos plytos nuo savo išdirbimo. Sklypai nuo 500 kv. metr. už 2.000\$ ir daugiau duodama išsiuokėjimui po 30\$000 per mėnesį. Suolkiu informacijom (be tarpininkų) kasdien nuo 1-mos val. iki 6 val. vakaro. Šentadieniais visą dieną mūsų Agentijoj pas ar. Sergio Kusimin (kalba rusiškai) Villa Maria, Avenida Guilherme Cotching, 233, bonde-V. Maria

SIUVYKLA MODERNA

Stasio Galecko

Priimu visokių vyriškų ir moteriškų rūbų užkymus ir darbą atlieko pagal naujausias mados modelius (Figurino).

Mano darbas garantuotas. Tautiečiams darau nuolaidas. Turio taipgi ir visokių medžiagų didelį pasirinkimą vietinių ir užsieninių Dirbtuvės adresas: Rua Duque de Caxias, 37.

Siuvykla 1-mos Rusies

„Chic Argentino“

Priima: 2. visų vyriškų ir moteriškų rūbų. Darbas atliekamas pagal paskutines mados. Kainos pigios. Taipgi t. e. ir gatavų vyriškų ir moteriškų rūbų geriausios medžiagos, gražiausios pasiūtų nuo 35\$000, kojinių, baltųjų, kaklaraiščių ir tt. ir tt. Kalbama lietuviškai

Su pagalba JOKUBAS VIDZERAS & Cia.

DIPLOMUOTAS KIRPĖJAS BUENOS AIRES

Rua Santa Ephigenia, 53

SÃO PAULO

Dantų gydytoja

Dr. B. Levin

Diplomanta Saratovo universiteto ir buv. prof. Tjinskogo asistentė Lvove. Gydo, traukia ir deda dantis. Kainos pigios. Ligo-nius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis. Adresas Rua José Paulino, 109. Tel. 5-6307 (virš lietuviškos vaistinės José Paulino).